

درس ۲

مدیریت شهر و روستا

۱- اهمیت شهرها و روستاها را بنویسید.

شهرها و روستاها مکان سکونت، کار و فعالیت اقتصادی، روابط اجتماعی و به طور کلی محل زندگی جوامع انسانی هستند.

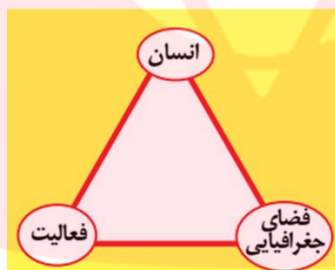
۲- مهم ترین مسائل و مشکلات شهرها و روستاها در دوره معاصر را بنویسید.

الف- افزایش شهرنشینی و رشد و توسعه شهرها و تمرکز زیاد جمعیت در آنها

ب- کاهش تدریجی روستانشینی و مهاجرت نیروی کار کشاورزی از روستاها به شهرها

۳- تعریف آمایش سرزمین را بنویسید.

ساماندهی و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

۴- ویژگی های عمده برنامه آمایش سرزمین را بنویسید و به اختصار شرح دهید.

(۱) توجه به ظرفیت ها و توانمندی های همه مناطق و استان های کشور:

ظرفیت ها و تاثیر هر منطقه در پیشرفت و توسعه عمومی کشور شناسایی می شود و سپس با آن، برنامه ریزی صورت می گیرد. برای مثال، اینکه در کدام مناطق کشور باید بخش کشاورزی توسعه یابد یا مدام مناطق برای گسترش بازارها و مراکز تجاری مناسب اند.

(۲) توجه به همه ابعاد توسعه:

به همه جنبه های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، دفاعی و محیطی کشور به طور هماهنگ توجه می شود.

(۳) توجه به عدالت در توسعه:

بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار می شود و به منظور تحقق عدالت اجتماعی، با توسعه نامساوی و تمرکز ثروت و سرمایه در برخی مناطق و فقر و محرومیت در مناطق دیگر مقابله می گردد.

(۴) توزیع متوازن جمعیت:

از تمرکز و انبوهی جمعیت در یک یا چند مادرشهر و مهاجرت بی رویه از روستاها و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ پیشگیری می شود.

(۵) توجه به نیازهای حال و آینده:

در برنامه ریزی های عمرانی مانند احداث صنایع، مراکز درمانی، دانشگاه ها و جاده ها نیازهای جمعیتی حال و آینده مناطق مختلف کشور در نظر گرفته می شود.

۶) توجه به حفظ محیط زیست :

برای بهره مندی منطقی و خردمندانه از منابع و حفاظت از محیط زیست تأکید و به آنها توجه می شود.

۵- هدف اصلی مدیران و برنامه ریزان شهری را بنویسید.

تحقق «شهر پایدار»

۶- تعریف شهر پایدار را بنویسید.

شهری است که به گونه ای طراحی شده که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان آنها به طور مناسب و عادلانه برآورده می شود بدون آنکه منافع نسل های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت های شهری کم ترین آثار منفی و نامطلوب را بر محیط زیست دارد.

۷- سه رکن مورد توجه در برنامه ریزی های شهری شهر پایدار را نام ببرید.

اجتماعی فرهنگی - اقتصادی و محیط زیست

۸- مهم ترین مشکلات شهرها در دنیای معاصر را نام ببرید.

اشتغال شهری - مسکن نامناسب و امنیت شهری و آسیب های اجتماعی

۹- علل وجود مشکلات مربوط به اشتغال در شهرهای بزرگ را نام ببرید.

افزایش طبیعی جمعیت شهری و مهاجرت نیروی کار به شهرها

۱۰- علل مشغول به کار شدن مهاجران در مشاغلی مانند کارگر موقتی و روزمزد را بنویسید.

- این مهاجران عمدتاً کارگر ساده و فاقد مهارت و تخصص هستند

- فرصت های شغلی در شهر محدود است.

۱۱- دو بخش اصلی اقتصاد شهرهای بزرگ را نام ببرید.

بخش رسمی و بخش غیررسمی

۱۲- مهم ترین فعالیت های بخش غیررسمی اقتصاد شهرهای بزرگ را بنویسید.

فروشنندگان دوره گرد و دستفروش ها، دلالان، زباله جمع کن ها، نوازندگان دوره گرد و کودکان کار

۱۳- مهم ترین راهکارها برای سامان بخشیدن به مشاغل غیررسمی در شهرهای بزرگ را بنویسید.

- حمایت از کارآفرینان و ایجاد غرفه هایی با اجازه ارزان برای فروشنندگان دوره گرد

- توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر

- ایجاد شغل

۱۴- عوامل ایجاد مشکل مسکن کافی و مناسب در شهرها را نام ببرید.

الف- تمرکز زیاد جمعیت و ب- مهاجرت گسترده به شهرها

۱۵- علل وجود فقیران شهری در شهرهای بزرگ را بنویسید.

الف- اختلاف شدید طبقاتی، نبودن عدالت اجتماعی در توزیع درآمدها

ب- فقدان حمایت های تأمین اجتماعی توسط حکومت ها

۱۶- مهم ترین پدیده های ناشی از مشکل مسکن در شهرهای بزرگ را بنویسید.

الف- افراد بی خانمان (کارتن خواب ها و گورخواب ها)

ب- اسکان غیررسمی یا غیرقانونی

۱۷- کارتن خواب ها چه کسانی هستند؟ شرح دهید.

افراد بی خانمان (کارتن خواب) که در کنار خیابان ها و یا روی نیمکت پارک ها می خوابند و متأسفانه تعداد آن ها در حال افزایش است.

۱۸- نمونه هایی از اسکان غیررسمی در حاشیه شهرهای بزرگ را نام ببرید.

حاشیه نشینی و زاغه نشینی

۱۹- علل پیدایش پدیده حاشیه نشینی در شهرهای بزرگ را بنویسید.

وقتی مهاجران فقیر به شهرها وارد می شوند با توجه به گران بودن قیمت زمین و خانه در شهر به ساخت غیرقانونی مسکن موقتی در حاشیه و اطراف شهر می پردازند.

۲۰- زاغه نشینی چیست؟

زاغه نشینی نیز نوعی اسکان غیررسمی است که علاوه بر حاشیه شهر ممکن است در نقاط مختلف شهر به وجود بیاید. برای مثال در شهر مانیل در کشور فیلیپین زاغه ها در بخش های مختلف شهر پراکنده شده اند.

۲۱- کدام کشورها دارای بالاترین درصد زاغه نشینی در جهان هستند؟ نام ببرید.

بر مبنای آماربانک جهانی در سال ۲۰۱۴ میلادی کشورهای نیجریه، چاد، آنگولا، بولیوی و اکوادور، افغانستان، بنگلادش، کامبوج و فیلیپین بالاترین درصد زاغه نشینی را در شهرها داشته اند همچنین در برخی شهرها مانند کلکته هند هزاران نفر شب هنگام جایی برای خواب و استراحت ندارند و در خیابان ها و ایستگاه های قطار و محوطه ساختمان های عمومی می خوابند.

۲۲- عوامل فقر شهری را نام ببرید.

درآمد کم، بی کاری، مسکن نامناسب

۲۳- مهم ترین طرح های اجرا شده در بعضی کشورها در جهت تأمین مسکن گروه های فقیر شهری را بنویسید.

الف- اجرای طرح های ساخت مسکن ارزان قیمت

ب- اعطای وام مسکن و نظایر آن از سوی حکومت مرکزی و حکمرانی محلی (مدیریت شهری)

۲۴- نواحی مهم شهرهای بزرگ که انحرافات و کج روی های اجتماعی بیشتری را بنویسید.

در نواحی حاشیه نشین و حومه های فقیرنشین شهرهای بزرگ

۲۵- مهم ترین انحرافات اجتماعی در شهرهای بزرگ را نام ببرید.

سرفت و خشونت، اعتیاد، طلاق و وندالیسم شهری

۲۶- وندالیسم شهری چیست؟

خسارت وارد کردن به اموال عمومی، بناها و آثار فرهنگی

۲۷- نواحی مهم شهرهای بزرگ که انحرافات و کج روی های اجتماعی بیشتری را نام ببرید.

در نواحی حاشیه نشین و حومه های فقیرنشین شهرهای بزرگ

۲۸- مهم ترین انحرافات اجتماعی در شهرهای بزرگ را نام ببرید.

سرفت و خشونت، اعتیاد، طلاق و وندالیسم شهری

۲۹- عوامل مورد مطالعه در برنامه ریزی شهری را نام ببرید.

-تجهیزات و تسهیلات شهری

-خدمات عمومی

-فروشگاه ها و مراکز خرید

-مراکز تفریحی و فرهنگی

-دفع زباله و جمع آوری پسماند

-وسایل حمل و نقل عمومی

- پست

-آتش نشانی

۳۰- اهداف برنامه ریزی شهری را بنویسید.

-معین شدن نیازهای شهر

-برطرف کردن کمبودها

-رفع نابرابری های فضایی در شهرهای بزرگ

۳۱- تعریف نابرابری فضایی در شهرهای بزرگ را بنویسید.

در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت های چشمگیری در فضای جغرافیایی مشاهده می شود که به آن نابرابری فضایی گفته می شود.

۳۲- مهم ترین پیامدهای توسعه بی رویه شهرنشینی بر محیط زیست را نام ببرید.

افزایش فشار بر منابع و مصرف انرژی و آلودگی آب و خاک و هوا

۳۳- یکی از مهم ترین ارکان یک شهرداری و سالم چیست؟

به حداقل رساندن آلودگی و تخریب محیط زیست

۳۴- مهم ترین اقدامات انجام شده در بعضی از شهرهای بزرگ در جهت حفظ محیط زیست را بنویسید.

الف-مدیریت پسماند

ب-الگوهای مصرف آب و برق

پ-دفع فاضلاب

ت-کاهش آلودگی هوا

۳۵- علل توجه به زیباسازی شهر در طراحی و مدیریت شهری را بنویسید.

الف-شهر مانند موجودی زنده و فعال است و انسان موجودی زیبا پسند است

ب-معماری و طراحی شهر بازتاب فرهنگ و هویت شهروندان است

پ-ایجاد احساس و آرامش و تعلق خاطر در ساکنان شهر

۳۶- منظور از نابرابری فضایی در شهرها چیست؟ شرح دهید.

در بیشتر شهرها امکانات و خدمات شهری به طور عادلانه و متوازن توزیع نشده اند و بین مناطق برخوردار و مرفه و مناطق محروم تفاوت های چشمگیری از نظر فضای جغرافیایی مشاهده می شود. برنامه ریزی و مدیریت شهری باید برای رفع این نابرابری ها چاره اندیشی و اقدام کند.

www.my-dars.ir

۳۷- عوامل موثر در زیبایی شهر را نام ببرید.

- کیفیت طراحی شهری

- کیفیت مصالح به کار رفته در نماها

- رنگ، فرم و روشنایی در شب

- کیفیت و کمیت فضای سبز

- نورپردازی ها

- پاکیزگی شهر

۳۸- تعریف مبلمان شهری:

مجموعه وسیعی از اشیاء و وسایل، دستگاه ها و نمادها و عناصری که است در خیابان ها یا فضاهای شهری برای استفاده عموم نصب می شود.

۳۹- مهم ترین اجزای مبلمان شهری را نام ببرید.

نیمکت ها، سطل های زباله، مجسمه ها و نمادهای میدان ها، نرده ها و حفاظ ها، تزییناتی چون آب نماها، پرچم ها و گلدان ها، طراحی، جدول بندی و کفپوش پیاده روها، علائم راهنمایی و رانندگی، طراحی فضای سبز جدول ها و پارک ها، نورپردازی و روشنایی معابر و بیلبوردها و تابلوهای آگهی

۴۰- عوامل موثر در طراحی مبلمان شهری را بنویسید.

الف- توجه به تقویت فرهنگ و هنر بومی و ملی.

ب- توجه به نیازهای افراد ویژه مانند افراد دچار معلولیت و جانبازان، سالخوردهگان

۴۱- مهم ترین موارد توجه به افراد ویژه مانند معلولان در مبلمان شهری را بنویسید.

الف- طراحی خط بساواپی مخصوص عبور نابینایان

ب- رمپ عبور ویلچر در ساختمان های عمومی و پارک ها

۴۲- تعریف شهر هوشمند را بنویسید.

شهری که در آن برای امور مختلف مانند حمل و نقل، مصرف انرژی، مدیریت ترافیک، مدیریت پسماند از فن آوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) استفاده می شود.

۴۳- انواع حسگرهای (سنسور) جمع آوری و پردازش اطلاعات در سامانه های مختلف در شهرهای هوشمند را بنویسید.
الف- ساختمان های شهر را با حسگرهایی مجهز کرد که آتش سوزی، سرقت و حتی لزوم تعمیر و بازسازی برخی اجزای آنها را به مراکز مربوطه اعلام کنند .

ب- در نواحی شلوغ شهر حسگرها می توانند تصادفات یا جرائم خیابانی را به پلیس و اورژانس اطلاع دهند.

پ- با هوشمندسازی مدیریت ترافیک می توان به راننده های خودروها برای پر هیز از ورود به خیابان های پر ترافیک یا پیدا کردن پارکینگ خالی و نظایر آن اطلاع رسانی کرد.

ت- با استفاده از حس گرها می توان الودگی هوا را در نقاط مختلف شهر سنجید و هشدار داد

ث- همچنین نور و میزان روشنایی معابر را در زمان های معین و با توجه به رفت و آمدها کم و زیاد کرد که علاوه بر صرفه جویی در مصرف انرژی به تأمین امنیت کمک می کند.

۴۴- ویژگی های شهر هوشمند را بنویسید.

الف- شهروندان از طریق شبکه اینترنت، بسیاری از امور اداری خود را بدون مراجعه حضوری به سازمان ها و مدیریت شهری انجام می دهند.

ب- در این شهرها گردش آزاد اطلاعات اهمیت دارد و در مکان های عمومی مانند ایستگاه های اتوبوس، داخل تونل های مترو، فروشگاه های بزرگ و بخش هایی از پیاده روها دسترسی به Wi-Fi رایگان برای همه وجود دارد.

۴۵- مهم ترین فعالیت های شهر بر روی زمین را بنویسید.

فضاهای مسکونی، تجاری، اداری، خیابان ها و شبکه ارتباطی، مراکز آموزشی و درمانی، فضای سبز و پارک

۴۶- تعریف کاربری زمین را بنویسید.

یعنی چگونگی استفاده از زمین

۴۷- کاربرد نقشه های کاربری زمین را بنویسید.

پراکندگی انواع عملکردهای شهر را نمایش می دهند.

۴۸- مهم ترین اقدامات برنامه ریزان پس از مطالعه و شناسایی کاربری های موجود در شهر را بنویسید.

میزان وسعت هر کاربری یا عملکرد را نسبت به مساحت کل شهر محاسبه می کنند. برای مثال ممکن است کاربری فضای سبز شهر ۷ درصد از مساحت کل شهر و کاربری شبکه معابر و حمل و نقل ۱۸ درصد از مساحت شهر را به خود اختصاص داده است.

۴۹- وسعت فضای سبز یک شهر ۱۸۰۰۰ هکتار و مساحت کل شهر ۳۶۰۰۰۰ هکتار است. عملکرد فضای سبز این شهر را نسبت به مساحت کل شهر حساب کنید.

$$\frac{۳۶۰۰۰۰}{۱۸۰۰۰} = \frac{۱۰۰}{X}$$

۵ در صد = $۱۸۰۰۰ \times ۱۰۰ = ۳۶۰۰۰۰$

تنها ۵ درصد از مساحت شهر فضای سبز وجود دارد.

۵۰- مفهوم سرانه را بنویسید.

سرانه عبارت است از تقسیم مساحت بر جمعیت. سرانه مقدار زمینی است که به طور متوسط از هر یک از کاربری های شهر به یک فرد می رسد.

۵۱- نحوه محاسبه سرانه فضای سبز در یک شهر را بنویسید.

مساحت کاربری های فضای سبز شهر را بر جمعیت تقسیم می کنیم

۵۲- مساحت کاربری های فضای سبز یک شهر ۱۸۰۰۰۰ متر مربع و جمعیت کل شهر ۹۰۰۰۰ نفر است. سرانه فضای سبز این شهر را حساب کنید.

$$180000 \div 90000 = 2$$

میزان سرانه فضای سبز ۲ مترمربع برای هر فرد می باشد.

۵۳- مساحت کاربری های فضای سبز یک شهر ۵۰۰۰۰ مترمربع و جمعیت کل شهر ۱۰۰۰۰۰ نفر است. سرانه فضای سبز این شهر را حساب کنید.

$$50000 \div 100000 = 5/0$$

۵/۰ مترمربع سرانه فضای سبز برای هر نفر

۵۴- اهمیت مطالعه کاربری زمین را بنویسید.

به برنامه ریزان کمک می کند تا محدودیت ها را بشناسند و طوری برنامه ریزی کنند که از فضاهای شهر به طور مناسب و متعادل استفاده شود.

۵۵- پیامدهای بی توجهی به مناطق روستایی را بنویسید.

الف- خالی از سکنه شدن مناطق روستایی،

ب- افزایش مشکلات در مناطق شهری

۵۶- مهم ترین مشکلات روستاها را بنویسید.

الف) مشکلات اقتصادی، نداشتن درآمد کافی و بیکاری

ب) فقدان یا کمبود تجهیزات و خدمات مانند آب آشامیدنی سالم، راه و وسایل حمل و نقل، امکانات آموزشی، درمانی و سطح پایین زندگی روستائیان

۵۷- انواع فقر روستاییان را نام ببرید.

الف- فقر اقتصادی

ب- فقر دسترسی به خدمات و امکانات

۵۸- میزان فقر شهری و روستایی در جهان را بنویسید.

۶۳ درصد فقر روستایی

۲۷ درصد فقر شهری

۵۹- انواع نابرابری اقتصادی مناطق شهری و روستایی را بنویسید.

الف- بین درآمد شهرنشینان و روستائیان شکاف و نابرابری زیادی وجود دارد.

ب- ایجاد فرصت های شغلی و تمایل به سرمایه گذاری در نواحی شهری بیش از مناطق روستایی است.

۶۰- نابرابری های رفاهی در مناطق روستایی با مناطق شهری را با هم مقایسه بنویسید.

وضعیت دسترسی به آموزش و بهداشت و درمان و مسکن برای مناطق روستایی بدتر از مناطق شهری است.

۶۱- هدف برنامه های توسعه روستایی را بنویسید.

این برنامه به منظور بهبود زندگی اقتصادی و اجتماعی روستائیان طراحی می شود.

۶۲- سه رکن تحقق روستای پایدار را نام ببرید.

الف- فعال کردن اقتصاد روستا

ب- خدمات اجتماعی و فرهنگی

پ- حفظ محیط زیست و چشم اندازهای زیبای طبیعی روستا

۶۳- مهمترین عامل توسعه روستایی در گذشته کدام است؟

توسعه کشاورزی

۶۴- مهم ترین عوامل مورد توجه در برنامه توسعه روستایی را بنویسید.

امروزه توسعه روستایی علاوه بر توسعه کشاورزی به همه جنبه های اجتماعی و فرهنگی و محیط زیستی به طور هماهنگ بها داده می شود.

۶۵- مشکلات اقتصادی روستاییان را بنویسید.

الف- درآمد حاصل از کشاورزی روستاییان فصلی و ناکافی است.

ب- در برخی زمین ها میزان تولید پایین و در حد برآوردن نیازهای داخلی روستاییان است.

پ- بیشتر روستائیان برای کشت تجاری و سودآور با مشکل روبه رو هستند.

ت- روستاییان برای فروش محصولات خود دسترسی مناسب به بازارها ندارند و اغلب گرفتار واسطه هایی می شوند که مجبور هستند محصولات را قیمت بسیار کم به آنها بفروشند.

۶۶- علل وجود مشکلات روستاییان برای کشت تجاری و سود آور را بنویسید.

الف- نداشتن مالکیت زمین،

ب- کمبود زمین،

پ- یکپارچه نبودن و قطعه قطعه بودن زمین های کشاورزی

ت- نداشتن سرمایه لازم

۶۷- مهم ترین اقدامات انجام شده برای حل مشکلات اقتصادی روستاییان را بنویسید.

الف- اصلاحات ارضی یا تقسیم زمین و انتقال مالکیت آن

ب- تشکیل تعاونی های تولیدی روستایی

پ- گسترش انقلاب سبز و استفاده از ماشین آلات و فن آوری در کشاورزی

ت- توسعه صنایع کوچک روستایی

ث- توسعه خدمات گردشگری و فراغتی

۶۸- علل ناموفق شدن انقلاب سبز در بعضی از کشورها را بنویسید.

گران بودن فناوری های مربوط به انقلاب سبز بطوری که همه کشاورزان توانایی مالی تهیه آنها را ندارند.

۶۹- پیامد مکانیزه کردن کشاورزی در برنامه انقلاب سبز چیست؟

گسترش بیکاری

۷۰- ویژگی های خدمات و تجهیزات در مناطق روستایی را بنویسید.

الف- خدمات مختلف ارائه شده در مناطق روستایی نیازهای بسیاری از روستاییان را تامین نمی کند .

ب- خدمات رسانی به برخی روستاها به علت پراکندگی و دورافتادگی یا شرایط طبیعی سخت آنها، دشوار است.

۷۱- مهم ترین اهداف جهاد کشاورزی در مناطق روستایی کشور را نام ببرید.

الف- رسیدگی به مناطق محروم

ب- استقلال کشور و خودکفایی کشاورزی

۷۲- مهم ترین فعالیت های جهاد کشاورزی در روستاها بعد از پیروزی انقلاب را بنویسید.

الف- ایجاد شبکه های آب آشامیدنی و برق

ب- خدمات بهداشتی

پ- آموزش مهارت های فنی و حرفه ای به روستاییان

لازمی و نگهداری قنات ها

۷۳- مهم ترین وظیفه بنیاد مسکن انقلاب اسلامی چیست؟

تهیه طرح های هادی روستایی

۷۴- ویژگی های طرح های هادی روستایی را بنویسید.

الف- کاربری های اراضی روستا شناسایی و نقشه های وضع موجود روستا تهیه می شود.

ب- ساماندهی کاربری های مسکونی، کشاورزی، خدماتی

پ- معین شدن چگونگی گسترش روستا

ت- ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی روستاها از طریق تسهیلات تولیدی، اشتغال، و ارتقاء درآمد

روستائیان

۷۵- نهادهای مدیریت شهرهای کشور را نام ببرید.

الف- وزارت راه و شهرسازی

ب- شهرداری ها

پ- شوراهای اسلامی شهرها

۷۶- نهادهای مدیریت روستاهای کشور را نام ببرید.

الف- دهیاری ها

ب- شوراهای اسلامی روستا

۷۷- وظیفه سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور را بنویسید.

الف- هماهنگی، نظارت و پشتیبانی مالی و فنی و علمی از شهرداری ها و دهیاری ها

ب- نظارت بر اجرای طرح های عمرانی و خدمات شهری و روستایی

۷۸- هدف از تشکیل شوراهای شهری و روستایی را بنویسید.

همکاری و مشارکت مردم در مدیریت شهرها و روستاها

۷۹- ویژگی عصر اطلاعات و رایانه ها را بنویسید.

انسان می تواند به حجم زیادی از اطلاعات دسترسی سریع داشته باشد و بتواند آنها را سریعاً منتقل کند.

۸۰- مفهوم لغوی GIS را بنویسید.

GIS مخفف سامانه اطلاعات جغرافیایی (Geographic Information System) است.

۸۱- اهمیت موقعیت مکانی را بنویسید.

بسیاری از اطلاعاتی که امروزه با آن ها سروکار داریم به نحوی با موقعیت مکانی ارتباط دارند. برای مثال اطلاعات مربوط

به شهرها و روستا، کارخانه ها، آثار تاریخی، پوشش گیاهی، جمعیت، ناهمواری ها، منابع و معادن راه ها و شبکه های

حمل و نقل.

۸۲- دو مولفه اصلی داده ها و اطلاعات را نام ببرید.

الف- داده های مکانی

ب- داده های توصیفی

۸۳- اهمیت سامانه اطلاعات جغرافیایی را بنویسید.

در واقع یک سامانه رایانه ای برای مدیریت و تجزیه و تحلیل اطلاعات مکانی و جغرافیایی است که با سرعت و دقت

زیاد می تواند حجم زیادی از اطلاعات را پردازش کند و در علوم و رشته های مختلف از آن استفاده می شود.

۸۴- تعریف سامانه اطلاعات جغرافیایی را بنویسید.

مجموعه ای از سخت افزارها (رایانه، موس، چاپگر و ..) و نرم افزار های رایانه ای که امکان جمع آوری، ذخیره، پردازش

و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می آورد.

۸۵- مهم ترین کاربردهای سامانه اطلاعات جغرافیایی را نام ببرید.

برنامه ریزی و مدیریت شهرها و روستاها، کاربری زمین، آمایش سرزمین، مدیریت منابع طبیعی، مکان یابی شهرک ها و صنایع، کشاورزی، معادن و امور نظامی و دفاعی، مدیریت و حفظ محیط زیست، مدیریت مخاطرات محیطی، عمران، شبکه های بهداشت و درمان، شبکه های حمل و نقل و نقشه برداری.

۸۶- مراحل کار در سامانه اطلاعات جغرافیایی را نوشته و به اختصار شرح دهید.

الف- مرحله ورود اطلاعات

داده ها و اطلاعات از محیط جمع آوری می شوند (آمار پدیده های طبیعی و انسانی و ویژگی های آن ها، تصاویر ماهواره ای نقشه ها، گزارش میدانی)

ب- مرحله پردازش اطلاعات

اطلاعات به صورت رقومی در محیط نرم افزار GIS وارد و در آن کدبندی و ذخیره می شود.

اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل سازی می شود.

پ- مرحله خروج اطلاعات:

اطلاعات به شکل نقشه، نمودار، جدول، متن و گزارش و... نمایش داده می شود. نتایج و گزینه های تصمیم گیری جهت تصمیم گیری بهینه ارائه می شود.

۸۷- قابلیت های GIS را بنویسید.

الف- در سامانه اطلاعات جغرافیایی داده های مربوط به پدیده های دنیای واقعی را می توان بر اساس اهداف مطالعه و نوع ویژگی های مورد نظر در قالب لایه های جداگانه طبقه بندی و ترکیب کرد. از جمع بندی و تلفیق لایه های مختلف

، لایه جدیدی حاصل می شود که در برگیرنده اطلاعات دقیق و مورد نیاز کار بران است.

ب- قابلیت دسته بندی و برقراری ارتباط منطقی و ریاضی بین انواع اطلاعات

پ- امکان به روز کردن اطلاعات در همه بخش ها

ت- مکان یابی

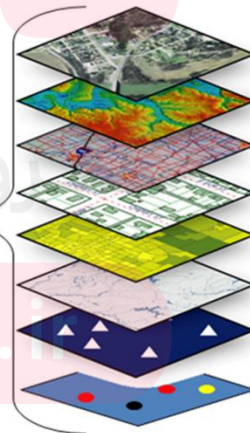
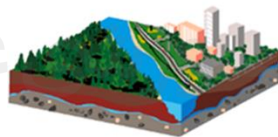
ث- توانایی محاسبات آماری و ریاضی

۸۸- مثال در مورد جمع بندی لایه های مختلف اطلاعاتی و ایجاد لایه جدید اطلاعاتی در GIS بنویسید.

فرض کنید قرار است در یک ناحیه روستایی مراکز خدماتی احداث شود. برای مکان یابی این مراکز به داده هایی از قبیل شیب زمین، جمعیت روستا و تراکم آن در نقاط مختلف، پوشش گیاهی، فاصله خانه ها، محدوده های کشاورزی

و... نیاز داریم. داده ها و اطلاعات جمع آوری و به صورت لایه لایه در نرم افزار قرار می گیرند. با استفاده از نقشه های

GIS که در واقع نقشه های هوشمند هستند می توانیم هر لایه از اطلاعات را که بخواهیم باز یابی کنیم.

www.my-dars.com

درس ۳